

Remissvar – Centerpartiet i Sandviken Skolhusplan 2030

Det finns ett tydligt behov av fler utbildningsplatser i Sandvikens kommun inom samtliga skolformer.

Utredningen har följt givna direktiv och utgör ett underlag för fortsatt utveckling av Sandvikens skolor. Dock kan inte skolplanering vara separat från övrig samhällsutveckling och politiska ambitioner. Utredningens huvudförslag tar i detta ljus ett för snävt grepp och beaktar inte på ett tillfredställande sätt ambitionen att hela Sandvikens kommun ska utvecklas och växa. De åtgärder som i utredningen benämns som Skolbyar innebär en centralisering av Sandvikens skolverksamhet. Detta är svårförenligt med starkt attraktionskraft och goda livsvillkor i hela kommunen och är av den anledningen något vi inte kan ställa oss bakom. Därtill så vore det långsiktigt kontraproduktivt att stänga ytterligare skolenheter då vår politiska ambition är att hela kommunen ska växa.

Det fortsatta arbetet med att utveckla Sandvikens skolor måste ha följande i beaktande:

- Att skapa en positiv påverkan på hela kommunen där skolans betydelse för sitt geografiska område synliggörs.
- Innovativa arbetsätt, som t ex ökade inslag av fjärrundervisning, profilering av skolor och omvända skolskjutsar.
- Attraktionen för utbildade pedagoger samt ökade kunskapsresultat.
- Nuvarande skolors möjlighet att bidra till att möta upp ett ökat elevantal
- Ett helhetstänk där förslag analyseras utifrån konsekvenserna för Sandvikens kommun som helhet

Utredningen innehåller ett antal områden där vi ser att förstudier snarast bör påbörjas:

- att samordning sker av den kommunala vuxenutbildningen vid i första hand Sandbacka Park där den ökade efterfrågan på vuxenutbildningen och dess roll för en god kompetensförsörjning beaktas
- att tillgodose lokalbehovet för gymnasieskolan på Bessemerområdet, där dess roll för en god kompetensförsörjning och samordning med kringliggande kommuner beaktas
- att en ny förskola i centrala Sandviken utreds, där utemiljö, resvägar och lämplig storlek beaktas

- att utred möjligheterna för att utveckla Jernvallsskolan till ett högstadium med idrottsprofil och därmed nyttja den infrastruktur som finns inom området
- att utreda en modern och funktionell låg, mellan och högstadieskola i Norrsätra som också kan samordna/integrera all sarskoleverksamhet där utredningen omfattar den geografiska ytan i söder järnvägen, i öster Sveavägen, och att förstudien klarlägga om det finns samordningsvinster för vissa lokaler, trygga vägar till och från skolan och beakta hur Norrsätraskolan kan vara en viktig skola för ökat elevunderlag i centralorten
- att våra geografiska kommundelar bör ha en förskola som bas, oaktat antal avdelningar
- att med liggande utredning och behov av att möta ett ökat elevantal, finns inte motiv för ändrad skolstruktur
- att skolhusplaneutredningen läggs till handlingarna

Innehållsförteckning

	Sid.
1.1 Effektiv lokalanvändning	4
1.2 Elevunderlag	4
1.5 Framtagande av arbetsgrupper	5
1.6. Finansiering	5
1.8 Behov av långsiktighet och uthållighet	6
2. Livsvillkor i Sandvikens kommun	6
3/4. Förskola/Grundskola	8
5/6. Gymnasieskola/Vuxenutbildning	11
Framtidsbild och övergripande kommentarer	13

Remissvar

Centerpartiet i Sandviken välkomnar ambitionen att skapa attraktiva skolor, med högkvalitativ och likvärdig utbildning. Det finns ett påtagligt behov av att upprätta en långsiktig plan för Sandvikens skola som tar höjd för eventuella oförutsedda befolkningsförändringar med ett ekonomiskt tankesätt kring användandet av befintliga och ändamålsenliga lokaler.

1.1. Effektiv lokalanvändning

Vi instämmer i behovet av strategisk planering och vikten av att genomföra genomtänkta och optimala investeringar. *Vi ser därutöver att effektiv lokalanvändning måste beakta hur lokaler nyttjas över hela dygnet, till vad lokaler kan samnyttjas, vilken roll de redan har och kan tillskapas i sin närmiljö.* Dessa aspekter berörs inte i utredningen men är viktiga att belysa.

1.2. Elevunderlag

Vi instämmer i att det finns ett stort behov av att utöka antalet skol- och förskoleplatser i kommunen. Såväl utifrån prognos som vår ambition att Sandvikens kommun ska vara attraktiv och en inflyttningskommun.

Det är naturligt och nödvändigt att utgå från befintlig statistik. Bedömningar av åtgärder utifrån en befolkningsprognos är förknippad med betydande problematik, vilket utredningen också tillstår. Val av referensår kommer att få stort genomslag därutöver påverkas befolkningsprognoser i stor utsträckning av händelser i omvärlden. En mycket angelägen aspekt är att befolkningsprognoser, i synnerhet när man drar slutsatser om dess geografiska utveckling, har svårt att ta hänsyn till förändrade preferenser, ekonomiska incitament samt teknisk utveckling. Det är fullt naturligt att en befolkningsprognos utgår från nu kända prioriteringar. *Vi vill dock särskilt understryka att ett sådant mått inte tar hänsyn till eventuellt förändrade prioriteringar och politiska ambitioner.*

Därav vore det olyckligt om befolkningsprognosen ges en avgörande betydelse vid slutgiltigt vägval. Åtgärder av den omfattningen som utredningen innebär kräver att de politiska ambitionerna är tydliga. Ett långsiktigt förändringsarbete bör ha föresatsen att basera sig på ett formulerat önskvärt läge innan strategiska vägval görs, samt där tillhörande ett flertal scenarier där osäkerhetsfaktorer identifierats. Där tillhörande ett flertal belysta scenarier och identifierade osäkerhetsfaktorer. Vi anser att befolkningsprognosen får ett väl stort genomslag på utredningens slutsatser och att dess fokus riskerar att försvåra för en tillväxt i alla kommundelar.

Elevunderlaget beräknas från att utvecklingen fortsätter på samma sätt som idag utan andra åtgärder. *Vi har som ambition att göra alla skolor mer attraktiv, både*

för elever och pedagoger. En åtgärd som bör beaktas i utvecklingen av Sandvikens skolor är ett tydligt uppdrag att jobba med skolorna profilerade. Såväl pedagogisk som tematisk till exempel med natur och miljö, idrott, teknisk eller internationell profil. Vilket skulle skapa incitament att välja den skola som passar eleven bäst. Utifrån en sådan aspekt skulle skolorna i kommundelarna redan ha möjlighet att öka sitt elevunderlag.

1.5 Framtagande och arbetsgrupper

Vi instämmer i att segregation har tydliga socioekonomiska aspekter. Vi ser att dessa i första hand bemöts genom bostads- och arbetsmarknadsåtgärder. Dock är skolan ett viktigt verktyg. *Eventuella åtgärder inom skolan får inte baseras på brister inom annan samhällsplanering. Minskad segregation, ökad inkludering och integration är utmaningar som inte kan vänta på eventuellt förändrade skolstrukturer. Ambitionen måste vara att skapa goda livsmiljöer och framtidstro i hela kommunen genom aktiva insatser redan nu. Här vill vi särskilt lyfta fram civilsamhället och näringslivets stora betydelse.*

Det är olyckligt att nuvarande underhållsplaner inte är kända för att kunna värdera möjligheten att skapa en bättre pedagogisk miljö i nuvarande lokaler. Därmed kan vi inte heller på ett rättvisande sätt värdera nuvarande lokalers möjlighet att möta ett växande elevunderlag. Vi ser även inte hur utredningen definierar en god pedagogisk miljö. Vårt att poängtera är utomhusmiljöns stora betydelse och vikten av lugn och trygghet i en skolbyggnads lokalplanering.

1.6 Finansiering

Vi instämmer i att investeringarna inte bör överstiga summan av avskrivningarna och årets resultat i resultaträkningen.

Omfattningen av förslaget investeringsbehov är ansträngande utifrån nuvarande investeringsutrymme, inkluderat investeringsbehovet i till exempel omsorgens verksamheter. Därmed hade det varit av stor betydelse att alternativa kostnader i form av till exempel nyttjande och eventuell upprustning av nuvarande lokaler fanns beräknade och tydligt redovisade, vilket inte återspeglas i utredningens remissutgåva.

Vi är medveten om att det inte är möjligt att avgöra kostnaderna för investeringar av denna omfattning innan en djupare förstudie genomförs. Vi antar att beräkningarna baserar sig på någon form av exempel på tidigare skolbyggnationer. Bakgrunden till de uppskattade kostnaderna redogörs inte på ett så pass tillfredsställande sätt som hade varit önskvärt, för att vi ska ha möjlighet att värdera utredningens förslag på ett användbart sätt. Det hade varit fördelaktigt för utredningen om den till exempel redogjorde för vad de baserats på, vilka

instanser som medverkat i uträkningarna och i vilken omfattning de unika fysiska förutsättningarna beaktats i detta skede.

Utredningen har inte i direktiv att ta hänsyn till de totala ekonomiska konsekvenserna i kommunen. Därmed måste detta vara ett direktiv i ett eventuellt fortsatt arbete. Utredningens förslag innebär bland annat ökade skolskjutsar samt ett antal tomställda lokaler, vilka alltså kommer medföra kostnader för kommunen. Detta påverkar givetvis huruvida förslaget är det mest finansiellt ändamålsenliga för kommunen som helhet. Likväl som hur det påverkar ett ansvarsfullt hållbarhetstänk. Därtill bör förslagen innebära betydande kostnader för anpassning av kringliggande infrastruktur vilket vi inte kan se om de är inräknade eller ej.

1.8 Behov av långsiktighet och uthållighet

Den långsiktighet som så pass omfattande åtgärder som utredningen föreslår kan enkom genomföras utifrån välfungerande dialog med bred acceptans hos kommunmedborgarna. *Beaktande av kommunmedborgare och professionens engagemang kommer att ha en avgörande betydelse för framgången i utvecklingen av Sandvikens skolor.*

Vi vill tydligt poängtera att långsiktighet inom ramen för en demokratisk rationalitet måste basera sig på politikens ambitioner om samhällsutvecklingen och utslag från befolkningsviljan.

Utredningen beskriver väl vilka förutsättningar arbetet har haft att beakta i uppdraget. Att alternativ inte redogörs i utredningens remissutgåva är i detta sammanhang naturligt då det inte är ett perspektiv som tydligt uttryckts i utredningens direktiv. Vi förutsätter att utredningen identifierat ett flertal möjliga vägval. *Det är dock en påtaglig brist att utredningen inte redogör alternativ till huvudförslaget och dess eventuella konsekvenser i remissutgåvan. I synnerhet när frågans demokratiska aspekter är så framträdande. Överlag så hade utredningens tillvägagångssätt kunnat beskrivas tydligare och vilka expertkunskaper som nyttjats.*

2. Livsvillkor i Sandvikens kommun

Likvärdighet är ett centralt begrepp i den svenska skolan. Det är däremot inte okomplicerat. Flera olika aspekter som ryms inom tolkningen av likvärdighet kommer att stå emot varandra beroende på hur man väljer att organisera och bedriva skolverksamhet.

Skolan ska ha förmåga att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar och att alla elever har rätt till en hög kvalitet. Hur och vad detta

betyder är knappast entydigt, men slutsats är att det kräver att skolan ha stor anpassningsförmåga för den enskilda eleven. *En risk vi ser med utredningens förslag är att det riskerar att öka likriktningen i Sandvikens skolor, vilket inte är det samma som att öka likvärdighet, samt minska utrymmet för att skapa pedagogisk mångfald och profilering.*

Förändrade upptagningsområden eller att samla fler individer på samma geografiska yta skulle ha betydelse för en rent kvantitativ minskad segregation och utjämnad socioekonomisk fördelning. Vad liknande åtgärder inte kan svara upp mot är kvalitativa aspekter och är inte liktydigt med ökad integration eller inkludering. I utvecklingen att Sandvikens skolor måste fokus vara dess innehåll. Segregationen i Sandvikens kommun har givits ett stort utrymme i utredningen. Det framstår rent av som en överordnade fråga. Att detta ges större fokus än såväl förbättrade kunskapsresultat samt förslagets inverkan på samhällsutvecklingen i stort kan i sig självt ifrågasättas.

Ambitionen måste vara att förbättra livsmiljön och framtidstro i de områden som i utredning definieras som utsatta. Vi instämmer i att Sandviken är segregerat. Men tyvärr framstår det som att storstadsområdenas utmaningar appliceras på Sandvikens tätort och att fokus hamnat på att hantera problem istället för att nyttja möjligheter. *Sandvikens kommun har helt andra möjligheter att minska segregationen än större städer och vi vill särskilt framhålla civilsamhället och arbetsmarkandes betydelse för möjlighet att få till förändringar redan i dagsläget. Detta arbete kan inte invänta förändrade skolstrukturer.*

Förslagets påverkan på kvalitativa aspekter utgörs i första hand av antaganden. Vilket i sig är naturligt då forskning kring betydelsen av skolors storlek inte ger några entydiga svar. Detta är olyckligt för den politiska prioriteringen ”öka andelen elever som når behörighet till gymnasiet”. *Vi anser att det mest lämpliga vore att ta tillvara på och sprida det arbete som sker i skolor som redan idag lyckats höja skolresultaten. Utredningens förslag är mycket omfattande och det är mycket osäkert vilka de pedagogiska effekterna skulle bli och huruvida redan kända framgångsrika arbetsätt kan utvecklas vidare.* När stor osäkerhet råder anser vi att försiktighetsprincipen bör råda.

Ställningstaganden kring utredningens föreslagna åtgärder måste vara ett utslag för en politiska viljeinriktning. Vårt att tilläggas är att trenden i omvärlden är att man går ifrån stora skolenheter. Det är mycket oroväckande att trenden är den motsatta i Sverige, vilket även utredningens förslag bör ses som ett uttryck för, då det finns starka anledningar att ifrågasätta den långsiktiga hållbarheten i ett sådant vägval. Därutöver finns avskräckande exempel där centralisering och stordrift

givit långsiktigt negativa konsekvenser där man nu insett att man måste tänka om. Inte minst inom offentliga sektorn.

Det är olyckligt att utredningen inte berör effekterna på elever med neuropsykiatriska diagnoser och barn och ungas psykiska hälsa. Då den psykiska ohälsan bland barn och unga är ett kraftigt växande problem bör detta vara en synnerligen viktig aspekt av utredningens förslag.

Definitionen av mer likvärdig socioekonomisk fördelning tycks utgå från på respektive skolas medelvärde som är avgörande. Detta är i sig själv inte per automatik vare sig positivt eller negativt. Det är dock inte svårt att föreställa sig att en stor skola med stor differens från medelvärdet kan öka oro och motsättningar. Vilket säkerligen kommer vara farhågor hos kommunmedborgarna som behöver adresseras men som utredningen tyvärr inte angriper. Med det stora utrymme som segregation givits i utredningen lyckas den inte klargöra vad som ämnas uppnås för att förbättra kunskapsresultaten annat än att få en förändrad numerär i skolenheternas sammansättning. Detta kan troligtvis förklaras med att det pågår en övergripande nationell samhällsdebatt med liknande brister.

Utredningens åtgärder refererar mycket tydligt till de utmaningar som identifierats i ”skillnader i livsvillkor och levnadsvanor i Sandvikens kommun”. Även då detta är ett mycket relevant innehåll så utgör det en för snäv bakgrund för att utredningen ska ha möjlighet att ta ett helhetsgrepp på förslagets påverkan på hela kommunen och inte minst skolornas pedagogiska utveckling.

Utredningens perspektiv måste breddas till att omfatta hela samhällsplaneringen.

3. Förskola / 4. Grundskola

Centerpartiets i Sandvikens synpunkter gällande förskola och grundskola är i stor utsträckning giltig för båda skolformer.

Vi instämmer i att barngruppernas storlek behöver vara relaterade till en god personaltäthet till antalet barn och att för stort antal barn i en grupp blir begränsande för barnens utveckling och lärande.

Vi instämmer även i att miljön har omfattande betydelse samt att utbildningen inte kan utformas på samma sätt överallt.

Därutöver instämmer vi att det finns ett behov av en ny förskola i centrala Sandviken utifrån nuvarande situation samt att moduler inte är önskvärt.

Däremot ställer vi oss frågande till vad utredningen baserar sin slutsats beträffande optimalt antal avdelningar per förskola. Det är ett rimligt antagande att en förskola med fler avdelningar kan vara ekonomiskt mer effektiv genom lägre grundbemanning och större möjlighet att slå ihop avdelningar vid vakanser. *Vi ställer oss mycket frågande till hur fler avdelningar gynnar pedagogik och barns utveckling. En sådan avgörande aspekt bör ha berörts på ett väl utvecklat resonemang.*

Vi instämmer i betydelsen av kompetenta lärare, funktionella utbildningslokaler samt trivsamma och meningsfulla utemiljöer för utbildningens kvalitet. *Vi saknar dock samma tydlighet i utredningen för betydelsen av trygghet och studiero samt möjligheten för elev att synas som individ där lärare och elever känner varandra och förutsättningarna för ett tydligt pedagogiskt ledarskap.*

Utredningens förslag skulle troligtvis innebära vissa stordriftsfördelar som till exempel lättare samnyttjande av såväl lokaler samt lärare, vilket sannolikt kan hålla nere kostnader. Vi efterfrågar dock en jämförelse av resursnyttjande i alternativa förslag och nuvarande struktur. Att förslaget skulle underlätta för samnyttjande av specialsalar är sannolikt. Vi kan anta att fullt utrustade, välfungerande specialsalar på alla skolor skulle vara mycket kostsamt och kanske en tveksam prioritering. Det bör dock finnas alternativa lösningar där vissa skolenheter skulle kunna förlägga viss undervisning på en annan skolenhet.

Förslag utgår av naturliga skäl från nuvarande skolsystem och finansieringsmodeller. *Vid så pass långtgående vägval och omfattande kostnader finns dock fog att noggrant fundera över förändringar i omvärlden och lagstiftning.* Två nationella diskussioner med påtaglig bärighet på utredningens förslag framkommer tydligt; bristerna i skolvalets nuvarande utformning samt ojämlikheten i nuvarande finansiering av offentlig sektor. Därutöver går det inte att överskatta förändringstakten i levnadsvanor varav digitaliseringen är ett av dess främsta uttryck. Vilket knappt berörs alls i utredningen.

Även om vi tidigare påtalat det tveksamma i att använda befolkningsprognoser som ett avgörande verktyg så går det tämligen säkert att utröna utvecklingen i den övergripande befolkningsstrukturen. Det är bör vara okontroversiellt att konstatera att det kommer att vara arbetskraftsbrist inom samtliga områden inom offentlig sektor, inte minst inom skolan. Vilket kommer att ha stora konsekvenser på såväl arbetssätt, lagstiftning som finansiering.

Vi tillstår att det finns för och nackdelar med alla skolstrukturer. Som utredningen framhåller så är utformning och organisation av stor vikt. *Utredningens förslag skulle dock minska möjligheten att skapa profilerade skolor och erbjuda olika*

studiemiljöer och undervisning utifrån olika elevers behov. Därtill så skulle vi vilja stärka lärare och övrig skolpersonals möjlighet att med större frihet få utforma såväl arbets sätt som arbetsmiljö. Vilket vi befarar skulle bli än svårare med utredningens förslag. Vi vill även poängtera vikten av att lärarna även känner de elever de själva inte undervisar, vilket vi befarar att kraftigt skulle försvåras med liggande förslag.

Det har tidigare nämnts att forskningen är bristfällig inom området vilket vi tillstyrker. Men vi ser påtagliga risker med att negativa konsekvenser som till exempel otrygghet, anonymitet och likriktning förstärks i den skolstruktur som föreslås. Och därmed vill vi återigen framhålla att försiktighetsprincipen bör råda.

En svaghet i större organiseringsformer är bristande flexibilitet och svårigheten att göra snabba förändringar och på så viss optimera sitt resursnyttjande. Samt minskad möjlighet till påverkan och känsla av ägarskap av den verksamhet man är arbetar inom. Vi kan inte se att just en skolorganisation skulle särskilja sig från de aspekterna.

Det är en väl svepande slutsats att större enheter har lättare att tillgodogöra sig rätt kompetens. Att framhålla att det underlättar samnyttjande av bristkompetenser torde vara okontroversiellt. Men detta skulle kunna förbättras redan i dagens skolstruktur, till exempel med ökat inslag av fjärrundervisning eller att pedagoger ges goda incitament att arbeta på flera skolor.

Det är en mycket hård konkurrens om legitimerade lärare och kollegialt lärande är viktigt. Huruvida kollegialt lärande är avhängigt att man merparten av tiden vistas på samma fysiska plats vilket utredningen tycks åsyfta är dock tveksamt. En av de mest intressanta aspekterna på kompetensförsörjning och huruvida en arbetsplats är attraktiv är givetvis om man stannar kvar på sin arbetsplats. Det skulle ha stort värde att försöka förbättra sin konkurrensförmåga om nödvändig kompetens genom att införa större bredd och utrymme för pedagogisk profilering.

Bevekelsegrunderna för val av arbetsplats kommer givetvis vara oerhört skiftande. Men den mest avgörande faktorn är självklart vilken möjlighet man får att använda sin kompetens på bästa möjliga sätt. Huruvida större skolor skulle svara upp mot detta är oklart och det är befogat att ställa sig frågan om inte de svagheter större organisationsformer innebär skulle försämra möjligheten att stärka attraktiviteten som arbetsgivare på lång sikt. Därtill hade det varit önskvärt att få redogjort hur professionen medverkat till huvudförslaget, bland annat för att säkerställa dess arbetsmiljömässiga aspekter.

Däremot kan man anta att det initialt skulle vara attraktivt att arbeta i nybyggda lokaler samt att ett mindre utbud av skolenheter givetvis för med sig att det finns färre arbetsplatser att söka sig till om man vill arbeta i Sandvikens kommun. Huruvida storleken på skolan är mer eller mindre lockande för lärare att jobba på kan vi inte svara på annat än anekdotiskt. Men det är det knappast orimligt att anta att den osäkerhet som mindre skolor i Sverige fått leva med under lång tid försvårat för kompetensförsörjningen.

Det är av yttersta vikt att frågor som hela kommunens möjlighet att vara attraktiva och växa samt den miljömässiga påverkan tydligt adresseras. *Just skolan har en oerhört stor betydelse för medborgares syn på framtiden, i fler fall större i mindre orter och inte minst där avstånden är lite längre. Detta går inte att frånse.* Hela Sandvikens kommun har oerhört stor potential och för oss talar mycket för att kommunen ligger i startgropen för en mycket spännande framtid. Detta innebär förstås att det är klokt att planera för en elevökning, men även att vi måste hålla fokus på att stärka förutsättningarna och framtidstron i hela kommunen. Vilket försvåras med utredningens förslag. En stor anledning till utvecklingen i omvärlden där man går ifrån en centraliserad skola är just på grund av skolans betydelse för det lokala samhällets utveckling.

De miljö- och klimatmässiga kostnaderna måste ingå i beräkningarna. Där måste förstås löpande energiförbrukning räknas in. Men den totala miljömässiga påverkan av föreslagna åtgärder måste räknas in och vägas mot den miljö- och klimatpåverkan nyttjade och utvecklande av befintliga lokaler skulle ha. Därutöver måste också det tillkommande behovet av ökat resande beaktas samt tillkommande påverkan från investeringar i kringliggande infrastruktur.

I och med att för- och grundskolan har en så pass stor betydelse i utvecklingen av sitt geografiska närområde så behöver åtgärder som underlättar en tillväxt i hela kommunen vara prioriterade. Här bör frågor som fjärrundervisning, samarbeten över kommungränser, omvända skolskjutsar och profilerade skolor spela en väsentlig roll.

5. Gymnasieskola / 6. Vuxenutbildning

Vi ser i enlighet med utredningen ett stort behov av att utöka platserna på gymnasiet då de inte skulle räcka till om alla elever som går ut grundskolan skulle bli behöriga. Gymnasieskolans programutbud behöver breddas och om de nu redan populära yrkesutbildningarna ska kunna fortsätta utvecklas utifrån branschernas behov och kunna utöka antalet elevplatser så behöver tillbyggnationer på gymnasieskolan ligga bland de högst prioriterade utvecklingsområdena och startas så snart som möjligt. Att neka behöriga elever en utbildningsplats är inte ett rimligt alternativ.

Gymnasieskolan, i synnerhet yrkesprogrammen, har en mycket stor betydelse för sörjandet av en välfungerande kompetensförsörjning. *De yrkesförberedande programmen är däremot kostsamma och därför måste det säkerställas att de leder till jobb och att de som examineras är attraktiva på arbetsmarknaden.* Ur denna aspekt är det även viktigt att gymnasiets utbud är anpassats utifrån synen att Gästrikland är ett arbetsmarknadsområde. Därav är det nödvändigt att gymnasiets programutbud är samordnat med kringliggande kommuners utbud.

Vuxenutbildningen har ett påtagligt behov av mer ändamålsenliga lokaler. *Högt prioriterat bör vara att i närtid få tillstånd en lösning där vuxenutbildningens förberedande och gymnasiala kan samlokaliseras.* Inte minst för att skapa en mer naturlig progression från förberedande till gymnasial nivå. Lika viktigt som för gymnasiets yrkesförberedande utbildningar att vara attraktiva ur ett kompetensförsörjningsperspektiv är det för vuxenutbildningens yrkesprogram.

Den övervägande delen av vuxenutbildningens yrkesprogram sker genom samarbete med kringliggande kommuner inom Gästrikevux/ Yrkesvux. Där sker då en naturlig samordning som är viktig att bibehålla. En ytterligare aspekt att ha i åtanke är att vuxenutbildningens yrkesprogram i hög utsträckning finansieras av sökta bidrag från skolverket och därmed är föremål för betydande finansiell osäkerhet.

Som utredningen framför så har vuxenutbildningens roll samt krav på den samma kraftigt utökats och förstärkts. *Dels har rätten till vuxenutbildningen utökats till att i realiteten omfatta alla vuxna som saknar behörighet till högre studier, dels har fokus på möjligheten att byta yrkesinriktning ökat. Samt att vuxenutbildningen ska vara basen för den regionala kompetensförsörjningen.* Detta ställer stora krav på såväl kapacitet som flexibilitet som måste beaktas vid planering av vuxenutbildningens lokalbehov. En fortsatt ökad efterfrågan och behov av vuxenutbildning innebär att möjligheten till nya arbetssätt och samverkansformer måste beaktas.

Såväl gymnasieskolan och vuxenutbildningen har tydliga behov av utökade lokaler men måste också ha förutsättningar att jobba med andra arbetssätt, till exempel fjärrundervisning, för att möta volymökningar. Utredningen nämnder Sandbacka park som möjlig lokalisering med fördelen att teknik och IT-utbildningarna och Lärcentrum finns i anslutning, vilket även vi ser som en attraktiv lösning. Detta skulle givetvis kräva en att kostnader samt framtida planer för Sandbacka park tydliggjordes och bör ingå i det fortsatta arbetet.

Värt att tillägga i sammanhanget är att överväga huruvida det skulle kunna vara möjligt att samla fler verksamheter som tydligt förknippas med arbetsmarknaden i anslutning till vuxenutbildningens lokalisering. I och med att vuxenutbildningen har en stor bärighet på kompetensförsörjning och påverkan på hur arbetslösheten utvecklas bör man även. Dock är det viktigt att vuxenutbildningen får en lokalisering som möjliggör ett långsiktigt arbete då den under en kort tid varit föremål för ett flertal flyttar.

För gymnasium och vuxenutbildning finns tydliga samarbets och samordningsvinster som bör kunna utvecklas ytterligare. Då de gemensamt ska sörja för en välfungerande kompetensförsörjning och utbildningar som leder till jobb och vidare studier. *En viktig aspekt som bör beaktas vid en uppskattning av de båda utbildningsformernas utrymmesbehov är huruvida vuxenutbildningens upplägg skulle kunna passa fler som inte klarar gymnasieskolans upplägg. Det går det att skapa utrymme för de elever som inte klarar sig igenom gymnasiet att få övergå till studier inom vuxenutbildningen i en större omfattning än idag. Därtill bör man undersöka om hur stora vinsterna är i ett program som kräver dyr specialutrustning samt mycket specifik kompetens nyttjas av båda skolformer.*

Framtidsbild och övergripande kommentarer

Utvecklingen av Sandvikens skolor ska leda till höjda kunskapsresultaten och måste vara långsiktig hållbar. Då måste fokus vara på dess innehåll och bidra till en positiv samhällsutveckling i hela kommunen. Vi vill se en utveckling som är öppen för och uppmuntrar till innovation, men tar tillvara på erfarenhet och goda exempel på bästa sätt. I såväl pedagogik som organisation.

Närheten till skolan är mycket viktig för särskilt yngre elevers trygghet och möjlighet att ha en stimulerande skolgång.

Det måste skapas en mångfald av såväl innehåll som utbud så både elever och lärare kan välja det som bäst passar den enskildes förutsättningar och behov. Det är en självklarhet att alla skolor ska hålla hög kvalitet. Elever och föräldrar val av skola ska baseras på vilken som passar bäst, inte välja bort en skola som är dålig.

Därför vill vi se skolor med olika profilering och mod att öppna upp för olika former av pedagogik. Vi behöver se olika skolors förutsättningar som styrkor som kan och ska utvecklas. Det finns skolor som har stor potential att redan idag skapa sig profiler inom till exempel natur, hållbarhet och idrott.

En framtid där Sandvikens skolor ligger i framkant gällande öppenhet att ta tillvara på nya arbetssätt och idéer skulle öka kommunens förmåga att rekrytera och stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen. Ett förhållningssätt som uppmuntrar till innovation förstärker attraktionskraften.

För att ha möjlighet att utvecklas måste exempel som fjärrundervisning, samarbete med föreningsliv och näringsliv, samnyttjande av lokaler ses som viktiga inslag. Sådana exempel finns redan beprövade och något Sandvikens kommun skulle kunna ta till sig redan idag.

Sandvikens kommun måste även stärka arbetet med att minska miljö- och klimatpåverkan. Då är det nödvändigt att ta tillvara på lokaler och infrastruktur som redan finns, högre grad av lokalproducerade livsmedel och minska behovet av resande där vi kan.

Lärare och rektor ska ha ansvar och frihet att utveckla sina verksamheter och hur resurserna används. Därför behöver framtidens skola ha en mer platt organisation där det finns ett tydligt och nära ledarskap som har mandat att styra det dagliga arbetet.

Den lokala förankringen och skolornas storlek har en stor betydelse för att lärare och elever ska kunna skaffa sig en trygg relation så att elevers olika behov syns samt möjligheten att bygga förtroende och samarbete mellan pedagoger och föräldrar. Mindre enheter har en styrka i att skapa inkluderande och trygga miljöer och relationer.

Centerpartiet i Sandviken
genom

Martin Eriksson
Kretsordförande

Maria Vestlund
Vice Kretsordförande